

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ - ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ

Τι εκφράζει η παθητική φωνή ;

Τα ρήματα σε παθητική φωνή φανερώνουν ότι το υποκείμενό τους δέχεται μια ενέργεια από κάποιο άλλο πρόσωπο ή πράγμα, δηλαδή παθαίνει κάτι. Πρέπει να θυμόμαστε ότι στην **ενεργητική σύνταξη** η έμφαση δίνεται στο υποκείμενο που δρα, ενώ στην **παθητική** η έμφαση δίνεται στην πράξη.

Για να μετατρέψουμε ένα ρήμα ενεργητικής φωνής σε παθητική ακολουθούμε τα εξής βήματα :

- Το **υποκείμενο** της αρχικής πρότασης γίνεται στη νέα πρόταση **ποιοτικό αίτιο**.
- Το **αντικείμενο** γίνεται **υποκείμενο** στη νέα πρόταση.
- Το **ενεργητικό ρήμα** τρέπεται σε **παθητικό** στον αντίστοιχο τύπο και στον ίδιο χρόνο.

Σχηματικά :

Ενεργητική σύνταξη	Παθητική σύνταξη
Οί Έλληνες <i>ένίκησαν</i> τούς Πέρσας.	Οί Πέρσαι <i>ένικήθησαν</i> <u>ὑπό τῶν Ἑλλήνων</u> .

Παράδειγμα

Οί Ἀθηναῖοι μισοῦσι τούς στρατηγούς.
Οἱ στρατηγοί μισοῦνται ὑπό τῶν Ἀθηναίων.

Τι είναι το ποιοτικό αίτιο ;

Το ποιοτικό αίτιο είναι το απαραίτητο συμπλήρωμα του παθητικού ρήματος, που δηλώνει το πρόσωπο ή το πράγμα απ' το οποίο παθαίνει κάτι το υποκείμενο του ρήματος.

Παρουσιάζεται με τις εξής μορφές :

- **ὑπό + γενική** (και σπανιότερα με τις προθέσεις ἀπό, ἐκ, παρά, πρὸς + γενική)
- **με απρόθετη δοτική** ονόματος ή αντωνυμίας (συνήθως όταν το παθητικό ρήμα είναι σε χρόνο παρακείμενο/υπερσυντέλικο/συντελεσμένο μέλλοντα ή όταν έχουμε ρηματικό επίθετο σε –τος και –τέος).

π.χ. *Οἱ Πέρσαι ὑπὸ τῶν βασιλέων ἄρχονται.*

Ταῦτα ὠμολόγητο ἡμῖν τε και σοί.

Ὁ χρυσός ὑμῖν προτιμητέος ἐστίν.

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ

A. Να υπογραμμίσεις το ποιητικό αίτιο στις παρακάτω προτάσεις:

1. Ὑπὸ Ξέρξου κήρυκες ἐπέμφθησαν.
2. Τάπραχθέντα ὑπὸ τούτων οὐ δύναμαι εἰπεῖν.
3. Ἦδε ἡ τάφος ὑπὸ στρατιωτῶν ὠρύχθη.
4. Τισσαφέρνει αἱ πόλεις ἐκ βασιλέως ἐδόθησαν
5. Πολλάι θεραπεῖαι τοῖς ἰατροῖς εὕρηται.
6. Ταῦτα ὠμολόγητο ἡμῖν τε και σοί.

B. Να μετατρέψεις την ενεργητική σύνταξη σε παθητική:

- Οἱ ἀλιεῖς ἰχθῦς ἀλιεύουσιν
- Οἱ φρουροὶ τὴν πόλιν ἔσωσαν.
- Ὁ βασιλεύς κελεύει τοὺς Ἕλληνας τὰ ὄπλα παραδοῦναι.
- Ἐνίκησαν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι τοὺς τούτων προγόνους.
- Οἱ στρατιῶται ἐθαύμαζαν τὸν Κῦρον.
- Οἱ ὀπλίται τὴν φυλακὴν κατέλαβον.
- Σωκράτης ἐδίδαξεν τοῖς Ἀθηναίοις τὴν ἀρετὴν.
- Οἱ πολέμιοι ἔλυσαν τὰς σπονδὰς.

Γ. Να μετατρέψεις την παθητική σύνταξη σε ενεργητική:

1. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκολάσθησαν ὑπὸ τῶν ἀδικηθέντων.
2. Λακεδαιμόνιοι οὐδέποτε ὑπ' ἀνθρώπων ἐκρατήθησαν.
3. Ἡμεῖς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐσώθημεν.
4. Ταῦτα ὑφ' ἡμῶν ἐπράχθησαν.